

Irena Kutyłowska

Wojciechów, gm. loco, woj. lubelskie,
AZP 78-78/-

Informator Archeologiczny : badania 27, 101-102

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w kierunku obecnej rzeki Zgłowiączki. Spadek warstw zawierających materiał zabytkowy i rozbiórkowy pochodzący z muru wskazuje, że od strony zachodniej mamy do czynienia z relikdami zasypanej fosy.

Wstępna analiza materiału ceramicznego wskazuje, że pochodzi on z II i III etapu rozwoju rzemiosła garncarskiego wg J. Kruppego. Wymieniony horyzont chronologiczny koresponduje z ceramiką budowlaną, a także sposobem budowy muru.

Zamek powstał w XIV w. na miejscu dawnego grodu Kazimierza Konradowica i został usytuowany u ujścia Zgłowiączki do Wisły. Fundatorem obiektu był biskup Maciej z Gołańczy, a kontynuatorem jego poczynań inwestycyjnych Zbysłut z Gołańczy. Ostateczny kształt zamkowi (dwa skrzydła — wschodnie i zachodnie, wieża bramna od południa, wieża w południowo-zachodnim narożniku) nadały działania budowlane prowadzone w XVI w. przez biskupów Stanisława Karnkowskiego i Hieronima Rozdrażewskiego. Odkryte relikty murów należy wiązać z ich inicjatywami budowlanymi. Ryzalit można identyfikować jako fundament niewielkiej baszty umieszczonej w narysie muru obwodowego od strony Zgłowiączki, widocznej na rysunku Abrahama Boota z 1632 r.

Sprawozdanie złożono w archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Włocławku.

Badania będą kontynuowane.

Wojciechów
gm. loco, woj. lubelskie
AZP 78-78/—

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
Katedra Archeologii w Lublinie

Badania prowadziła dr hab. Irena Kutylowska. Praktyki studenckie finansowane przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Drugi sezon badań. Późnośredniowieczne fortalicjum z muraowaną zabudową.

W drugim sezonie badań na wojciechowskim fortalicjum starano się odczytać pełny zarys kamiennych fundamentów późnośredniowiecznej Budowli I.

Wykopy o łącznej powierzchni 75 m² zlokalizowano tylko w południowej partii majdanu. Udało się w nich stwierdzić, że Budowla I o długości 27 m (na osi wschód-zachód) i szerokości 9 m (na osi południe-północ) była dworem jednotraktowym i prawdopodobnie trójdzielny (jeden mur działowy — zachodni — stwierdzono w 1992 r., być może relikty drugiego — wschodniego — odsłonięto w wykopie nr 4B/93). Z fundamentem południowej ściany dworu przewiązany jest kamienny fundament niewielkiej przybudówki (szerokości 3 m, długości jeszcze nie uchwycono), być może mieszczącej pierwotnie zewnętrzną klatkę schodową, co by wskazywało, że dwór mógł być piętrowy. Duże ilości gruzu z cegły palcówki występujące wzdłuż kamiennych fundamentów wskazują, że partie naziemne dworu były najpewniej wzniesione z cegły, a grupujące się tylko wzdłuż ściany północnej ułamki szklawionej cegły palcówki pozwalają się domyślać, iż elewacja dworu od strony majdanu mogła mieć ozdobny wątek z użyciem tej cegły. Uchwycony dotychczas zasięg posadzki z zaprawy Budowli II oraz rozmieszczenie śladów po słupach jej zadaszenia (stawianych również w rozebranych fundamentach Budowli I — dworu) pozwalają obecnie wnioskować, że miała ona rozmiary ok. 7 x 15 m.

Powyżej rozebranych fundamentów przybudówki po południowej stronie dworu wystąpiły liczne późnośredniowieczne i nowożytnie zabytki. Wśród nich na uwagę zasługują fragm. szklanych kielichów fletowych oraz moneta Ludwika — króla Węgier, Czech i Śląska — wybita w 1516 r. Z wykopów w obrębie dworu i przy jego fundamentach, uzyskano tylko nieliczne późnośredniowieczne i nowożytnie zabytki z nawarstwień rozbiórkowych.

Mury fundamentowe przybudówki i dworu zniszczyły północną część obiektu o szerokości 3 m na osi wschód-zachód, zagłębionego w ziemię (półziemianki?), z materiałem ceramicznym datowanym na XIII w.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Badania będą kontynuowane.

Wolbórz, st. 23
gm. loco, woj. piotrkowskie
AZP 72-55/54

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadzili dr Aldona Chmielowska (autorka sprawozdania) i mgr Mieczysław Góra. Szósty sezon badań.

Badania wykopaliskowe i geomorfologiczne prowadzone w l. 1981-1985 pod kierunkiem dr Aldony Chmielowskiej i mgr. Pawła Mirosika w obrębie średniowiecznego układu przestrzennego (podwójnej owalnicy) w celu zlokalizowania śladów zanikłego grodu kasztelańskiego, znanego jedynie ze źródeł pisanych (XI w., XII w.), nie odsłoniły wczesnośredniowiecznych warstw osadniczych.

Jedynym miejscem pozostałości drewniano-ziemnego założenia obronnego, niedostępnym do 1992 r. dla penetracji archeologicznych, jest niewielkie wzniesienie oznaczone na planie Wolborza z 1927 r. jako „Niegdy zamek”. Wzniesienie to znajduje się w obrębie 5 działek miejskich (nr 239-243) przy ul. Świętokrzyskiej, na zachód od wspomnianej owalnicy, ciągnących się do rzeki Moszczanki.

W 1993 r. trzech właścicieli wyraziło zgodę na zbadanie omawianego obszaru metodą wierceń ręcznym świdrem geologicznym. W ich wyniku okazało się, że na głębokości ok. 50-60 cm od dzisiejszej powierzchni znajdują się resztki murów zamku z XIV-XVIII w., zbudowanego przez biskupów wrocławskich, władających kasztelanią wolborską od ok. 1148 r. W kilku odwiertach na większej głębokości, pod gruzem wapienno-ceglanym znaleziono węgle drzewne i drewno z bliżej nieokreślonych konstrukcji. Przyszłe badania wykopaliskowe ostatecznie wyjaśnią, czy zamek biskupi wzniesiono w XIV w. na miejscu dawnego grodu kasztelańskiego.

Badania będą kontynuowane.

Wrocław-Stare Miasto,
plac Dominikański

Koordynatorem prac był mgr Zdzisław Wiśniewski, firma „AKME”

Badania prowadził zespół, w tym pracownicy instytucji naukowych Wrocławia. Finansowane przez Spółkę polsko-austriacką j. v. „IL-WRO”. Badania archeologiczno-architektoniczne Starego Miasta we Wrocławiu. XI/XII w. po czasy współczesne.

* Literatura: „Silesia Antiqua”, t. XXXV, 1993.

Wytrzyszczka, st. 1, Zamek
Tropsztyn
gm. Czchów, woj. tarnobrzeskie
AZP 108-63/1

Fundacja „Tropsztyn” Kraków

Badania prowadził zespół w składzie: mgr Eligiusz Dworaczyński — archeolog (autor sprawozdania), mgr inż. arch. Waldemar Niewalda